REKOMMENDATIONER

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 11 juli 2011

om initiativet för gemensam programplanering för forskning ”längre liv, bättre livskvalitet – den demografiska förändringens möjligheter och utmaningar”

(2011/413/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 181, och

av följande skäl:

(1) Antalet européer som är äldre än 65 år förväntas öka med 42 %, från 87 miljoner till 124 miljoner, före 2030 ([1]). Den kontinuerligt ökande medellivslängden är ett av de viktigaste framstegen under senare tid. Samtidigt finns det dock en risk för att detta ytterligare belastar ekonomin, samhället och de offentliga finanserna.

(2) En åldrande befolkning medför att behovet av offentliga avsättningar för åldersrelaterade transfereringar och tjänster kommer att öka. De finanspolitiska effekterna av den åldrande befolkningen beräknas därför bli betydande i nästan alla medlemsstater. På grundval av den nuvarande politiken beräknas generellt sett de offentliga åldersrelaterade utgifterna i EU öka med i genomsnitt omkring 4¾ procentenheter av BNP, särskilt på grund av utgifter för pensioner, sjuk- och hälsovård och äldrevård (inom vårdsektorn förvärras detta ytterligare av det faktum att arbetskraften krymper och ofta saknar tillräckliga kunskaper) ([2]).

(3) Minskningen av andelen befolkning i arbetsför ålder med omkring 50 miljoner människor mellan 2010 och 2060 och motsvarande ökning av försörjningsbördan, som i stor utsträckning kommer att inträffa redan före 2030, kan ge lägre BNP-tillväxt om inte detta kan kompenseras av ett högre arbetsmarknadsdeltagande i alla kategorier av arbetstagare samt ökad produktivitetstillväxt ([3]).

(4) Med tanke på den krympande och åldrande befolkningen skulle samhället dra stor nytta av att förlänga äldre människors friska och aktiva liv genom att bättre integrera dem i ekonomin och samhället och genom att hjälpa dem att förbli oberoende högre upp i åldern. Därmed skulle äldre personers och deras vårdares livskvalitet ökas, de sociala trygghetssystemen skulle bli hållbarare (system för pensioner, sjuk- och hälsovård och äldrevård) och många nya marknadsmöjligheter för innovativa lösningar för förbättrade villkor för åldrande skulle skapas.

(5) Europa 2020-strategin identifierar befolkningens stigande medelålder som både en utmaning och en möjlighet för smart och hållbar tillväxt för alla, och denna fråga tas upp som en prioritering i flaggskeppsinitiativen ”En digital agenda för Europa” ([4]), ”Innovationsunionen” ([5]), ”En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen” och ”Europeisk plattform mot fattigdom”. Genom flexicurityåtgärder inom den europeiska sysselsättningsstrategin medges att det är nödvändigt att ha en övergripande strategi inom personalpolitik och att det finns ett behov av en livscykelinriktad syn på arbete för att främja deltagandet på arbetsmarknaden och för att undanröja befintliga hinder.

(6) Den 6 september 2010 föreslog kommissionen att man skulle utse 2012 till Europaåret för aktivt åldrande i syfte att stödja medlemsstaterna i deras försök att hjälpa äldre människor att stanna kvar i arbetslivet och dela med sig av sina erfarenheter, fortsätta att vara aktiva i samhället och leva så hälsosamma, oberoende och meningsfulla liv som möjligt ([6]).

(7) Det är viktigt att man snabbt förbättrar kunskapen om själva åldrandeprocessen och om åldrandets effekter på samhället och ekonomin så att besluten baseras på fakta.

(8) För att kunna ta itu med ovannämnda utmaning och utnyttja möjligheterna behövs samordnade åtgärder, som även underlättar högkvalitativt forskningssamarbete i syfte att tillhandahålla forskningsresultat för att styrka insatserna.

([1]) Antalet européer som är äldre än 65 år kommer nästan att fördubblas under de närmaste 50 åren, från 87 miljoner 2010 till 153 miljoner 2060 – Eurostats befolkningsprognos Europop2010.
([2]) Ibid.
([3]) KOM(2009) 180 slutlig: Hanteringen av effekterna av en åldrande befolkning i EU (2009 års åldranderapport).
([4]) 9981/1/10, version 1.
([5]) 14035/10.
([6]) Rådets slutsatser (sysselsättning och socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor, december 2010) 18132/10.

(9) Vid sitt möte den 26 maj 2010 ([1]) identifierade och bekräftade rådet (konkurrenskraft) en rad möjliga initiativ för gemensam programplanering, inklusive ”längre liv, bättre livskvalitet – den demografiska förändringens möjligheter och utmaningar”, som områden där gemensam programplanering för forskning skulle leda till ett stort mervärde jämfört med de nuvarande splittrade insatserna i medlemsstaterna. I sina slutsatser framhöll rådet därför att ett initiativ för gemensam programplanering måste lanseras och man uppmanade kommissionen att bidra till upprättandet av ett sådant.

(10) Medlemsstaterna har genom formella brev om detta åtagande bekräftat att de deltar i initiativet.

(11) Gemensam programplanering för forskning om demografisk förändring och åldrande befolkning skulle möjliggöra samordning av forskning på detta område och på ett viktigt sätt bidra till upprättandet av ett funktionsdugligt europeiskt forskningsområde om åldrande och stärka Europas ledande ställning och konkurrenskraft inom forskningen på området.

(12) För att uppnå de mål som fastställs i denna rekommendation bör medlemsstaterna säkerställa samarbete och komplementaritet med de viktigaste tillhörande initiativen – det gemensamma programmet för it-stöd i boendet ([2]) och innovationspartnerskapet för aktivt och sunt åldrande, forskning och utveckling inom ramen för ramprogrammet, särskilt på områden som informations- och kommunikationsteknik, hälsa, samhällsvetenskap, samt andra forskningsinitiativ såsom Share, konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur ([3]) och ERA-AGE II ([4]).

(13) För att kommissionen ska kunna rapportera till Europaparlamentet och rådet bör medlemsstaterna regelbundet rapportera till kommissionen om hur initiativet utvecklas.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

1. Medlemsstaterna uppmanas att utforma och upprätthålla en gemensam vision om hur samarbete och samordning inom forskningen på unionsnivå kan bidra till att möta utmaningarna och dra nytta av de möjligheter som den demografiska förändringen medför.

2. Medlemsstaterna uppmanas att utarbeta en gemensam strategisk forskningsagenda i vilken behov och mål på medellång till lång sikt fastställs när det gäller den demografiska förändringen. Den strategiska forskningsagendan bör innehålla en genomförandeplan med prioriteringar och tidslinjer samt en beskrivning av de insatser, instrument och resurser som krävs för att genomföra den.

3. Medlemsstaterna uppmanas att vidta följande åtgärder som en del av den strategiska forskningsagendan och genomförandeplanen:

a) Insamling och utbyte av information om relevanta nationella program och forskningsinsatser.

b) Förstärkning av gemensamma framtidsstudier och utvärdering av teknik.

c) Utbyte av information, resurser, bästa praxis, metoder och riktlinjer.

d) Fastställande av områden eller forskning som skulle gynnas av samordning, gemensamma ansökningsomgångar eller av en sammanslagning av resurser.

e) Fastställande av villkor för forskning som ska utföras gemensamt på de områden som anges i led d.

f) Beaktande av äldre människors förändrade behov och deras formella och anhörigvårdares behov när man fastställer målen för forskningsprogrammen för åldrande.

g) I lämpliga fall delning av befintliga forskningsinfrastrukturer eller utveckling av nya resurser såsom samordnade databanker eller utveckling av modeller för att undersöka åldrandeprocesser.

h) Främjande av ett bättre samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn samt öppen innovation mellan olika forskningsaktiviteter och verksamhetssektorer som är kopplade till den demografiska förändringen och den åldrande befolkningen.

i) Export och spridning av kunskap, innovation och tvärvetenskapliga strategier.

j) Upprättande av nätverk mellan centrum för forskning om den demografiska förändringen och den åldrande befolkningen.

4. Medlemsstaterna uppmanas att upprätthålla en effektiv gemensam ledningsstruktur på området forskning om den demografiska förändringen och den åldrande befolkningen, som ska fastställa gemensamma villkor, regler och förfaranden för samarbete och samordning och övervaka genomförandet av den strategiska forskningsagendan.

5. Medlemsstaterna uppmanas att gemensamt genomföra den strategiska forskningsagendan genom sina nationella forskningsprogram i enlighet med riktlinjerna för ramvillkor för den gemensamma programplaneringen som utarbetats av rådets högnivågrupp om gemensam programplanering.

([1]) 10246/10.
([2]) Medbeslutanderapport, pressmeddelandehttp://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?language = en&type = IM-PRESS&reference = 20080121IPR19252.
([3]) http://www.share-project.org/t3/share/fileadmin/press_information/SHARE_ERIC-EN_upload.pdf.
([4]) http://futurage.group.shef.ac.uk/.

6. Medlemsstaterna uppmanas att tillsammans med kommissionen undersöka eventuella kommissionsinitiativ som kan hjälpa dem att utveckla och genomföra den strategiska forskningsagendan och samordna det gemensamma programmet med andra unionsinitiativ på området.

7. Medlemsstaterna uppmanas att genom årliga lägesrapporter regelbundet rapportera till kommissionen om hur initiativet för gemensam programplanering utvecklas.

Utfärdad i Bryssel den 11 juli 2011.

På kommissionens vägnar

Neelie KROES

Vice ordförande